

RASSPECIFIK AVELSSTRATEGI FÖR AUSTRALIAN KELPIE

Svenska Kelpieklubben (SVEKK)
Rasklubb inom Svenska Brukshundklubben
2012-05-14

Innehållsförteckning

1.	Historik.....	2
1.1.	Rasens historia i ursprungslandet	2
1.2.	Kelpiens historia i Sverige	2
1.3.	Allmänt om Australian kelpie.....	2
2.	Exteriör.....	3
2.1.	Helhetsintryck.....	3
2.2.	Godkända färger	3
2.3.	Storlek	3
3.	Mentalitet.....	4
3.1.	Mentalbeskrivning hund (MH).....	4
3.2.	Mentaltest (MT).....	6
4.	Hälsa.....	7
4.1.	Höftledsdysplasi (HD)	7
4.2.	Elbowdysplasi/armbågsdysplasi (ED)	8
4.3.	Patella luxation	8
4.4.	Hjärtfel	8
4.5.	Epilepsi.....	8
4.6.	Tandförluster.....	8
4.7.	Kryptorchism.....	8
5.	Population	10
5.1.	Antal kullar samt använda avelsdjur.....	10
5.2.	Hanar med flest valpar	11
5.3.	Hanhundar med flest barnbarn	12
5.4.	Tikar med flest barnbarn	13
6.	Användningsområden	14
6.1.	Vallning	14
6.2.	Lydnadsklass.....	15
6.3.	Bruksklass	16
6.4.	Tjänstehundar	17
6.5.	Agility	18
6.6.	Utställning	18
7.	Appendix A: De godkända färgerna	20

Arbetet med RAS

En rasspecifik avelsstrategi (RAS) är en handlingsplan för aveln inom en specifik ras. På Kennelfullmäktige 2001 fattades beslut om att en sådan ska upprättas för varje hundras. Dokumentet RAS för Australian Kelpie har funnits sedan 2005, dokumentet du håller i din hand är den reviderade och uppdaterade versionen från 2012.

RAS skall ses som ett levande dokument som bör och skall arbetas om under tidens gång, statistik förändras allteftersom likväl som målsättningarna.

Dokumentet skall ses som ett hjälpmedel i avelsarbetet likväl som det ger historien bakom rasen och dess ursprung. Det ger också en hjälp i arbetet mot framtida mål.

Detta dokument är framtaget av en arbetsgrupp bestående av
Lisbeth Cederberg, Jejmics Kennel
Maria Dahlberg, Kennel Meringa
Anette Johansson, Lilla Primtorpets Kennel
Ann-Sofie Lindgren, Vickulas Kennel
Ulf Wikström, Austimins Kennel

Dokumentet har sedan remitterats till samtliga uppfödare som är medlemmar i klubben, och fastställts av sittande styrelse.

1. Historik

1.1. Rasens historia i ursprungslandet

Kelpiens ursprung är inte fullt klarlagt men man vet med säkerhet att ett par släthåriga black & tan-färgade vallhundar importerades till Australien från Skottland på tidigt 1800-tal. En hane efter dessa två hundar parades sedan i sin tur med en inhemsk tik. Tiken var utseendemässigt av likadan typ som importerna och anses troligen också härstamma från liknande hundar, s.k. ”Scotch Dog Collies”. Parningen resulterade i en kull och en tik ur denna kull hamnade hos förvaltaren på Wollongough Station, C.B.W. King. Tikvalpen döptes till Kelpie vilket betyder vattenande/vattendjävul på gaeliska, och var ett vanligt namn på vallhundstikar vid den här tiden. Kelpie deltog i det första vallhundsprovet 1872 eller 1873 (uppgifterna är oklara på den punkten) i Forbes, New South Wales och imponerade stort vilket ledde till att hennes valpar blev efterfrågade. De såldes under beteckningen Kelpie’s pups (Kelpies valpar) och på så sätt fick rasen sitt namn.

Första standarden för rasen skrevs 1902 då man fortfarande avlade enbart på vallningsförmågan och modellen var en funktionellt arbetande hund. Sedan dess har bara smärre förändringar gjorts i standarden och fotografier av King's Kelpie visar att typen fortfarande är sig lik. I Australien är kelpien alltså en oundgänglig medhjälpare på fårfarmerna.

1.2. Kelpiens historia i Sverige

Kelpien är en relativt ny och liten ras i Sverige sett till antalet registreringar, de första kelpiesarna kom till Sverige 1973 då Byrosi Barkem och Pavesi Tar Baby, en hane och en tik, importerades. Barkem har tillsammans med en annan import, Nymagee Oongarra, betytt mycket för den svenska kelpiestammen.

Från början registrerades alla som Australian Kelpie men fr.o.m. 2000 registreras hundar med working kelpie council (WKC) härstamning i Svenska kennel klubbens (SKK) annexregister. Omregistrering av Australian Kelpie med WKC härstamning till Australian Stock dog/Working Kelpie, genomfördes av SKK och Nordiska Working Kelpie Rådet (NWKR).

Genom sin storlek och kapacitet har kelpien visat sig vara en framgångsrik allroundhund, rasen har inte bara erhållit framgångar som vallhund utan även inom lydnad, agility, freestyle och de flesta bruksgrenarna. Kelpien har också blivit Svensk Mästare inom både spår, sök och rapport, representanter för rasen har dessutom utsetts till bästa brukshund vid flertalet tillfällen. Som lydriadshund har kelpien inte bara blivit Svensk Mästare utan även Världsmästare. Rasen har dessutom visat att den fungerar utmärkt som tjänstehund både inom bevakning och räddning.

1.3. Allmänt om Australian kelpie

Ursprungsland:	Australien
Ursprungligt användningsområde:	Vallhund
Nutida användningsområde:	Bruks, lydriad, agility, freestyle, rallylydriad, tjänstehund samt vallning
FCI nummer:	293
FCI klassifikation:	Grupp 1, sektion 1 med arbetsprov
Grupptillhörighet:	Grupp 1 Vall-, boskaps- och herdehundar

2. Exteriör

2.1. Helhetsintryck

Helhetsintrycket skall vara en smidig, livlig hund av hög klass, som visar hård muskelkondition kombinerad med stor smidighet i lemmarna och ge intryck av förmåga till outtröttligt arbete. Den skall vara fri från varje antydning till spinkighet. Varje felaktighet i byggnad eller temperament som är främmande för en arbetande vallhund måste anses som otypiskt.

2.2. Godkända färger

Chokladbrun, svart, röd, black & tan, red & tan, fawn och rökblå (Se bilder i Appendix A). Genetiskt sett är det möjligt med nio olika färger hos kelpien men endast sju av dem är godkända och det är de som nämns ovan. De två icke godkända färgerna är blue & tan och fawn & tan.

2.3. Storlek

Nuläge

Standarden anger mankhöjd för hane till 46-51cm och för tik till 43-48 cm. Kelpien tenderar att bli för hög, idag är genomsnittet sammanställt på exteriörbeskrivna hundar 50,0 cm för hanhundarna resp. 47,1 cm för tikar

Målsättning

Att få ner genomsnittet på hundarna med 0,5 cm inom 5 år och 1 cm inom 10 år.

Strategi

Verka för att fler hundar exteriörbeskrivs och informera alla uppfödare att vara observanta på avelsdjurens mankhöjd. I samband med domarkonferensen 2012 informera domarkåren samt exteriörbeskrivare om att storleken bör beaktas. En årlig sammanställning ska göras avseende höjd hos exteriörbeskrivna hundar.

3. Mentalitet

3.1. Mentalbeskrivning hund (MH)

Kelpien ska ha känd mental status, d.v.s. ha genomgått ett MH för att få användas i avel enligt SKKs registreringsbestämmelser. Känd mentalstatus är även ett krav för att få delta på SBKs bruksprov efter fyllda 18 månader. Hunden måste vara minst 12 månader gammal för att få genomföra MH. Det optimala är att beskriva hunden mellan 12-18 månaders ålder, dock finns ingen övre gräns. Utförandet av MH går till så att hundens reaktion i olika situationer, t.ex. hälsning, lek, jakt, rädsla, nyfikenhet och skott, beskrivs och förs in i ett förtryckt protokoll. En MH-beskrivning innebär ingen bedömning, hunden får bara noteringen "Känd mental status" efter genomförd beskrivning.

3.1.1. Antal MH beskrivna kelpie

Nuläge

I dagsläget beskrivs ca 71 % av alla kelpie.

Då det exporteras många valpar, för närvarande ca 10 % av årskullarna, är det svårt att nå över 80 % MH beskrivna hundar.

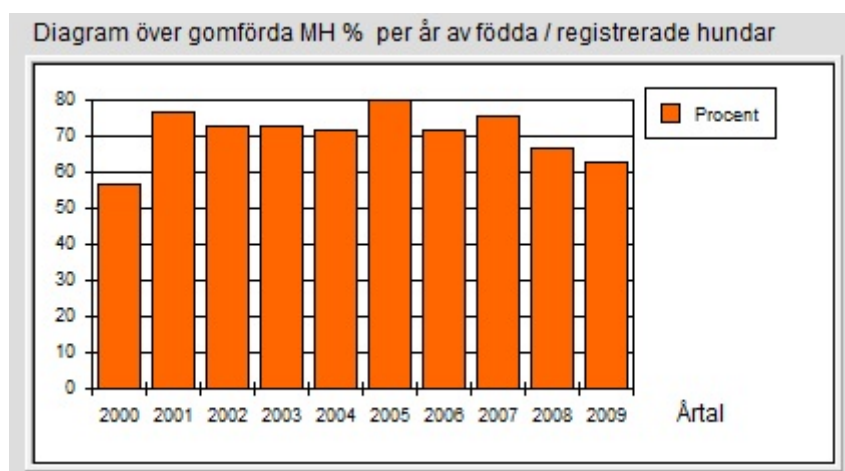
Statistiken omfattar årsvis registrerade hundar.

År	Hundar	Startade	Startar	Genomförd & %		Avbryter & %		1	2	3	4	5
2000	97	59	59	55	57	4	6	3,5	3,3	2,7	3,4	2,1
2001	94	73	73	72	77	1	1	3,5	3,2	2,3	3,3	2,1
2002	112	83	83	82	73	1	1	3,8	3,4	2,6	3,6	1,9
2003	128	94	94	93	73	1	1	3,7	3,3	2,2	3,4	2,1
2004	105	79	80	76	72	4	5	3,6	3,1	2,5	3,4	1,9
2005	166	135	135	133	80	2	1	3,7	3,3	2,6	3,5	2,0
2006	125	90	91	90	72	1	1	3,7	3,0	2,6	3,5	1,9
2007	106	80	81	81	76	0	0	3,7	3,4	2,5	3,4	1,8
2008	175	120	121	118	67	3	2	3,7	3,3	2,4	3,4	1,9
2009	185	119	119	116	63	3	2	3,7	3,3	2,6	3,5	1,9

Hundar= antalet födda/registrerade
 Startade=antal MH-beskrivna
 Startar = antal beskrivningar
 Genomförda = med kompletta protokoll
 Genomförda % = % av antal hundar/år
 Avbryter= avbryten MH-beskrivning
 Avbryter % = % av antalet startar

Egenskaper
 1 = Social kontakt
 2 = Lekfullhet
 3 = Förföljer & griper
 4 =Nyfiken/Orädd
 5 = Hot/Aggression

Figur 1: Tabell över genomförda MH.

Figur 2: Observera att y-axeln enbart visar upp till 80 %.

Målsättning

Målsättningen är att den siffran skall öka till 80 % inom en 5-årsperiod. I siffran 80 % inkluderas svenskfödda hundar testade i länder där SBKs MH är officiell test.

Strategi

Informera uppfödare om vikten av att så många kelpies som möjligt genomför MH – exempelvis i samband med uppfödarträff. Ju fler kelpies som MH-testas desto bättre underlag för statistik och kullstatistik. Kullgenomsnitt är avelsmässigt viktigare än individens resultat. Informera om mentala egenskapers arvbarhet och betydelse för såväl aktiva arbetande hundar som sällskapshundar. SVEKK ska anordna MH liksom utbilda figuranter och övriga funktionärer.

3.1.2. Rasmedelvärde samt önskad målbild

Nuläge

Under tiden 2000 till 2009 uppgick den genomsnittliga bedömningen till:

Social kontakt	3,67
Lekfullhet	3,29
Förföljer och griper	2,51
Nyfiken/orädd	3,45
Hot/aggression	1,96
Skott	1,80

Figur 3: Genomsnittsvärden hundar födda perioden 2000-2009

Målsättning

Att till 2017 ha förändrat dessa värden till:

Social kontakt	3,70
Lekfullhet	3,40
Förföljer och griper	2,60
Nyfiken/orädd	3,50
Hot/aggression	1,96
Skott	1,70

Figur 4: Önskat medelvärde för hundar födda perioden 2012-2016

Då kelpie är en arbetande ras som passar för många aktiviteter, som vallning, bruks, agility, lydnad o.s.v., så är det viktigt med en social hund som är allmänt orädd och nyfiken för att kunna arbeta under olika förhållanden. Dessa egenskaper är även viktiga för att ha en hund som är trygg i vardagliga situationer.

Strategi

I samband med uppfödarnas kennelträffar informera uppfödare om vikten av att så många kelpies som möjligt genomför MH – exempelvis i samband med uppfödarträff. Ju fler kelpies som MH testas desto bättre underlag för statistik och kullstatistik. Kullgenomsnitt är avelsmässigt viktigare än individens resultat. Informera om mentala egenskapers arvbarhet och betydelse för såväl aktiva arbetande hundar som sällskapshundar, SVEKK ska anordna MH liksom utbilda figuranter och övriga funktionärer. SVEKK tar fram ett informationsmaterial om SVEKK, MH, höftledsdysplasi, vikten av miljöträning, etc. som uppfödarna kan distribuera till sina valpköpare.

3.2. Mentaltest (MT)

Man kan även testa hunden på MT, Mentaltest. Ålder för deltagande är 18-48 månader. Detta test är något mera omfattande än MH. Det består av en beskrivningsdel och en bedömningsdel, 600 poäng är maxpoäng och godkännandegränsen är 300 poäng. Hunden bedöms som godkänd eller icke godkänd. För att bli godkänd får hunden heller inte kryssats i någon ruta med kursiverad text (eg. uppvisat icke önskvärda beteenden).

En hund som är godkänd på mentaltest och exteriörbeskrivning, samt är höftledsröntgad med officiell avläsning resultat A eller B får titeln KORAD.

3.2.1. Antal mentaltestade kelpies födda från år 2000

Nuläge

År	Reg	Deltagit MT	GK MT	% Testade	% GK
2000	97	20	15	21 %	75 %
2001	94	31	22	33 %	71 %
2002	112	32	17	29 %	53 %
2003	128	26	14	20 %	54 %
2004	105	25	19	24 %	76 %
2005	166	48	44	29 %	92 %
2006	125	28	21	22 %	75 %
2007	106	33	28	31 %	85 %
2008	175	21	18	12 %	86 %
2009	185	9	8	5 %	89 %

Figur 5: Antal mentaltestade kelpies födda från år 2000

Målsättning

Siffran över antalet mentaltestade kelpie ska öka.

Strategi

Informera uppfödare om vikten av att så många som möjligt genomför mentaltest– exempelvis i samband med uppfödarträff. Ju fler kelpies som mentaltestas desto bättre underlag för statistik och kullstatistik. SVEKK ska anordna mentaltest liksom utbilda figuranter och övriga funktionärer.

4. Hälsa

Kelpie anses vara en i huvudsak frisk och sund ras vilket också styrks av försäkringsbolagens statistik då det gäller sjukdomar och skador. Kelpiens allra främsta orsak till att behöva veterinärvård är trauman¹. En del sjukdomar finns dock, dessa presenteras under detta avsnitt.

4.1. Höftledsdysplasi (HD)

Höftledsdysplasi är en felaktig utveckling av hundens höftled. Felet upptäcks sällan hos valpar utan uppkommer under hundens uppväxt. Dysplasien graderas som grad A, B, C, D eller E av den avläsande veterinären där grad A och B står för normala höfter, C för lindrig dysplasi, D för måttlig dysplasi och E för kraftig dysplasi.

För att få registrera avkomma krävs att föräldrardjuren är friröntgade, d.v.s. HD grad A eller B. Rasen har haft en låg andel HD men sedan det nya avläsningssystemet infördes 2000 ser vi en ökning av HD grad C.

År	Reg	Rtg	% Rtg	% HD	HD A	HD B	HD C	HD D	HD E
2000	97	61	63%	15%	36	16	9	0	0
2001	94	68	72%	4%	44	21	2	1	0
2002	112	90	80%	12%	52	24	9	2	0
2003	128	94	73%	9%	52	34	6	2	0
2004	105	81	77%	2%	54	25	2	0	0
2005	166	134	81%	10%	61	60	13	0	0
2006	125	100	80%	7%	50	43	6	1	0
2007	106	82	77%	6%	51	26	3	2	0
2008	175	123	70%	11%	66	44	12	1	0
2009	185	129	70%	5%	86	37	7	0	0

Figur 6: HD statistik per oktober 2011

Nuläge

Antalet röntgade kelpie ligger på en konstant hög nivå, i snitt 76 %, under de senaste sex åren. En viss variation förekommer men det skall också hållas i åtanke att kelpien är en numerärt liten ras och varje individ har ett relativt stort genomslag i statistiken.

Målsättning

Att minska andelen fall av dysplasi genom selektiv avel där även hänsyn tas till hela familjebilder, dock är det inte rimligt att slå ut för många hundar i aveln p.g.a. familjebilden då rasen är liten numerärt och varenda individ som är gångbar i avel är värdefull för rasens fortlevnad. Om man avlar på individ med ledbelastning i familjen så bör man använda en partner som har en bättre familjebild rörande ledstatistik. Målsättningen är att siffran skall hamna på 80 % inom 5 år från detta dokumentets upprättande.

Strategi

Uppfödaren måste berätta för valpköparna hur viktigt det är för rasen och individen att röntgen

¹ Enligt Agria Breed Profile

sker. Uppfödaren avlar på individer där det är bra ledstatistik på både föräldradjur och kullsyskon. Anordna uppfödardräff med bl.a. information om höftledsdysplasi.

4.2. Elbowdysplasi/armbågsdysplasi (ED)

Enstaka fall finns rapporterade men rasen har inget fastställt hälsoprogram mot sjukdomen och behov av sådant anses inte finnas i dagsläget. Tills vidare räcker den röntgen som sker. Önskvärt är dock att tänkta avelsdjur röntgas. Affekterade hundar skall inte användas i avel.

4.3. Patella luxation

Enstaka fall finns rapporterade men i dagsläget anses det inte finnas behov av att införa patellaundersökning i rasens hälsoprogram. Önskvärt är att tänkta avelsdjur genomgår patella undersökning. Affekterade hundar skall inte användas i avel.

4.4. Hjärtfel

Statistik från Agria Breed Profile visar att Australian Kelpie drabbas av hjärtfel i något högre grad än medelrasen

4.4.1. Endocardos/Kronisk mitralisinsufficiens

Kronisk mitralisinsufficiens (även känt som endocardos) är en sjukdom som ger degeneration av klaffarna mellan förmak och kammare i hjärtat och är en sjukdom som också kan förvärras. Affekterade hundar ska inte användas i avel.

4.4.2. DCM

DCM står för dilaterad cardiomyopati vilket innebär hjärtmuskelsvaghet. För att fastställa diagnos krävs ultraljudsundersökning av hjärtat. Hunden är oftast symptomfri tills den får hjärtsvikt. Sjukdomen är ärftlig och affekterade hundar skall inte användas i avel. Enstaka individer är diagnostiserade med DCM.

4.5. Epilepsi

Epilepsi finns i två former, en primär och en sekundär. Den primära är ärftlig och visar sig oftast på unga hundar mellan 1-2 år, den sekundära är inte ärftlig utan orsakas av andra sjukdomar, t.ex. hjärntumör eller trauma mot huvudet och visar sig oftast på äldre hundar.

Epilepsi yttrar sig i form av mer eller mindre kraftiga kramper i hela eller delar av kroppen. Hunden kan ramla omkull och få ryckningar i ben, nacke och mun så kallad Grand Mal anfall. I lindrigare form kan hunden uppfattas som okontaktbar eller försöka fånga flugor som inte finns (flysnapping). Affekterade hundar ska inte användas i avel.

4.6. Tandförluster

Enstaka förluster av P1 och P2, förutsatt att förlusterna inte sitter bredvid varandra, anses som ett ringa fel. Tandförluster är också ärftligt och finns i viss mån i rasen, hänsyn skall tas även här till både individ och familjebild i avelsarbetet.

4.7. Kryptorchism

Kryptorchism innebär att hanhunden inte har båda testiklarna nere i pungen. Den ena testikeln

ligger kvar i bukhålan, i undantagsfall kan båda ligga kvar i bukhålan. Kryptorchism ses som ett allvarligt fel och det är otillåtet att avla på belastade individer, hänsyn skall också tas till familjebilden då det anses vara ärftligt. Hanhund i avsaknad av en eller båda testiklar är inte godkänd i avel och avkomma beläggs med registreringsförbud.

5. Population

Då Australian Kelpie är en liten ras numerärt är det viktigt med mångfald inom rasen och under detta stycke kommer vi att presentera statistik som gäller antalet kullar samt använda hundar i avel.

Målsättning

Under en tidsperiod på 5-10 år kunna öka registreringarna så att ca 200 valpar registreras varje år. En förutsättning för denna ökning är att den genetiska variationen ska öka med samma procent. Den effektiva avelsbasen ska också öka med minst 100 % eller helst mer under tidsperioden. Inavelsgraden måste fortsätta att hållas på låg nivå.

Strategi

Klubben måste mer aktivt föra fram rasen som den utomordentliga allroundhund den är genom att vara representerad på rasklubbstorg mm och därigenom öka efterfrågan.

Klubben måste lägga upp plan för, och kontinuerligt genomföra, uppfödarträffar där man redovisar nuläget och gemensamt arbetar för att uppnå målet, både vad gäller antal registrerade valpar, inavelsgrad samt att öka den effektiva populationen.

5.1. Antal kullar samt använda avelsdjur

Årtal	Antal kullar	Antal hanar använda	Antal tikar använda	Kullstorlek	Inavelsgrad
2000	20	17	20	4,6	2,6
2001	17	11	17	5,4	2,2
2002	20	14	19	5,5	2,4
2003	22	17	20	5,7	2,2
2004	16	14	16	6,4	1,6
2005	27	19	26	6,0	1,6
2006	25	17	24	4,9	2,4
2007	19	15	18	5,4	1,2
2008	30	21	28	5,8	1,3
2009	32	28	31	5,8	1,2

Figur 7: Antal kullar fördelat per år mellan 2000 – 2009

5.2. Hanar med flest valpar

Namn	RegNr	HD status	Antal Valpkullar	Antal Valpar	Barnbarn
Ringbarka Saintly	S11009/2003	Hd Grad A	13	67	109
Colonydane Outback Jack	S29353/2000	Hd Grad A	11	66	128
Nellarou Modem	S68754/2007	Hd Grad B	7	50	1
Leagården's Brasse	S17732/97	Hd Ua	7	48	127
Draco	S11219/93	Hd Ua	6	40	33
Rambechs Faxé	S36745/2000	Hd Grad A	8	39	35
Goolarabang Razor Jack	S11885/96	Hd Ua	7	38	72
Quilpies Kotte Karuso III	S24958/96	Hd Ua	5	34	123
Cefeus Up To Date Mix	S17068/99	Hd Grad A	6	29	71
Eje	S50182/89	Hd Ua	5	28	32
Cadjees Cappucino	S25351/97	Hd Ua	5	27	65
Chiffer's Egon	S34017/94	Hd Ua	5	24	82
Nemårs Åkerbär	S12305/90	Hd Ua	7	24	18
Ringbarka Born T Perform	S27391/2006	Hd Grad A	7	23	15
Oatland Blackjack	S41453/98	Hd Ua	5	22	98
Almdalens Largo	S55581/98	Hd Ua	5	19	33

Figur 8: Hanar som lämnat flest antal valpar mellan 2000-2009

5.3. Hanhundar med flest barnbarn

Namn	Född År	Valpantal	Barnbarn
Nymagee Oongarra	1973	128	452
Byrosi Barkem	1972	108	300
Noongah Black Attack	1981	61	286
Glimmergruvans Brutus	1977	42	151
Evallens Chocolate Quantas	1986	113	147
Glimmergruvans Krick	1981	57	143
Noondoo Red Flash	okänt	4	142
Byrosi Bonny Boy	okänt	3	132
Colonydane Outback Jack	1998	66	128
Leagården's Brasse	1997	48	127
Ballure Leehalf	1976	42	127
Leagårdens Aladdin	1994	21	124
Quilpies Kotte Karuso III	1996	34	123
Stormkappans Red Quincy	1981	15	120
Glendalock By Request	1976	56	119
Meringas Bombadil	1992	19	116
Norinvale Justin	1983	67	113
Ringbarka Saintly	2001	67	109
Kelpland Strike Me Lucky	okänt	4	104
Weerona King	okänt	21	104
Elfinvale Hyland	1980	49	104
Trukelp Nugget	1997	17	102
Toccatas Apache	1987	27	102
Elfinvale Andrew	okänt	4	99
Yttergårdens Red Robin	1985	28	99

Figur 9: De 25 hanhundarna med flesta barnbarn

5.4. Tikar med flest barnbarn

Namn	Född År	Valpantal	Barnbarn
Ballure Swedish Dream	1978	36	222
Ballure Puneralla	1972	25	147
Stardogs Solo Song	1974	28	130
Nymagee Jedda	okänt	1	129
Shearersmate Cherry H.i.t.	okänt	6	127
Ringbarka So Im Magic	2001	18	113
Cefeus Nyx	1990	25	113
Ballure Dorothy Dee	1973	18	108
Byrosi Lindy Lou	okänt	2	108
Cefeus Thyndra	1998	40	107
Glimmergruvans Randie	1986	23	103
Elfinvale Jessica	okänt	5	100
Glimmergruvans Solo Song	1995	28	94
Stormkappans Red Cindy	1974	29	93
Nemårs Bruna-Briljant	1980	13	91
Evallens Chocolate Madam	1983	17	90
Evallens Chocolate Gasta	1999	29	86
Jejmic's Lea	1992	14	85
Dulcie	1982	17	81
Vickulas Birka	1996	15	79
Stardogs High Ball	1974	16	76
Elfinvale Almira	1974	24	75
Spinifex Holly	okänt	2	74
Leagården's Ewa	2003	42	73
Evallens Blue Madonna	1983	20	72

Figur 10: De 25 tikarna med flest barnbarn

6. Användningsområden

Kelpie har en naturlig instinkt och fallenhet för att valla boskap, får, ren, fjäderfän med flera djurslag både på öppen ostängslad mark och i inhägnade fållor. Kelpie har en enorm mångsidighet som arbetande hund och används inom många olika områden, t.ex. service-, terapi-, mögel-, bomb-, narkotika-, lavin- och liksökhund. Som tävlingshund har rasen också uppnått många framgångar inom bruks, agility, freestyle, lydnad och tjänstehund inom såväl bevakning som räddning. Representanter för rasen har vid flera tillfällen blivit Svensk Mästare inom både spår, sök och rapport samt utsetts till bästa brukshund flera gånger. Som lydnadshund har kelpie inte bara blivit Svensk Mästare utan även Världsmästare.

6.1. Vallning

6.1.1. Vallanlagstest

I vallanlagstestet är det hundens instinktiva förmåga att valla som testas. Det är viktigt med en bibehållen god djurhantering. Man bedömer intressenivån, naturlig förmåga och mental uthållighet. Vallanlag bedöms den hund ha som har mellan betyg 3 och 5 på alla punkter utom på samarbetsvilja/styrbarhet, där poängen bara skall fungera som en vägledare åt föraren.

Nuläge

År	Reg	Testade	% testade
2000	97	2	2 %
2001	94	4	4 %
2002	112	9	8 %
2003	128	10	8 %
2004	105	13	12 %
2005	166	30	18 %
2006	125	32	26 %
2007	106	25	24 %
2008	175	33	19 %
2009	185	38	21 %

Figur 11: Antal genomförda vallanlagstest 2000 – 2009

Målsättning

Målsättningen är att öka antalet genomförda vallanlagstest till 30 % inom en 5-års period.

Strategi

Uppmuntra kelpieägare att göra vallanlagstest. Informera uppfödarna om vikten av att så många som möjligt genomför vallanlagstest, bl.a. i samband med en uppfödarträff. Anordna vallanlagstest. Arbeta för att göra vallanlagstestet officiellt. Utbilda funktionärer/vallhundsinstruktörer.

6.1.2. Vallhundsprov

En hund med titeln Godkänd Vallhund (GK Vallh) eller som har tävlat IK1 med minst 3:e pris ska

anses som en mycket värdefull tillgång inom aveln om den för övrigt håller den standard som rasbeskrivningen anger.

Nuläge

Under perioden har 32 st. kelpie startat på Svenska Vallhundsklubbens (SVAK) vallhundstävlingar, 18 st. har titeln GK Vallh. Intresset för vallning med kelpie har ökat. Vallanlagstesten, engagerade uppfödare och tillgång till djurbesättningar har bidragit till detta.

Målsättning

Fortsätta bevara kelpie som en arbetande vallhund och få fler kelpie med titeln GK Vallh. Vi bör vara uppmärksamma på förmågan att flytta djur, dvs. trycket och god djurkänsla.

Strategi

Vidartbilda förarna för att kunna ta tillvara kelpiens vallanlag och även kunna hävda sig på vallhundsprov/tävlingar. Uppmuntra kelpieägare som genomfört vallanlagstest med goda resultat, att fortsätta träna hunden med mål att genomföra officiellt vallhundsprov. Informera uppfödare om vikten av att så många som möjligt genomför vallanlagstest, bl.a. i samband med en uppfödarträff.

6.2. Lydnadsklass

Nuläge

År	Reg	Tävlat	% tävlat	Klass I	Klass II	Klass III	Klass elit
2000	97	42	43 %	39	32	17	11
2001	94	47	50 %	46	39	29	20
2002	112	43	38 %	39	31	18	14
2003	128	57	45 %	56	32	17	7
2004	105	46	44 %	43	34	20	12
2005	166	78	47 %	76	52	28	19
2006	125	58	46 %	56	43	23	15
2007	106	48	45 %	46	31	13	5
2008	175	58	33 %	58	26	12	5
2009	185	49	26 %	49	22	8	1

Figur 12: Statistik över antalet individer som startat i lydnadsklass, fördelat på registreringsår.

År	LCH
2000	8
2001	9
2002	7
2003	4
2004	4
2005	4
2006	7
2007	0
2008	1
2009	0
2010	0

Figur 13: Antal Svenska Lydnadschampion (SE LCH)

Målsättning

Målsättningen är att öka antalet genomförda starter i lydnadsklass.

Strategi

Informera valpköpare om Svenska Brukshundklubbens (SBK) utbildnings- och tävlingsverksamhet.

6.3. Bruksklass

Nuläge

År	Reg	Startat bruks	% startat	Spår				Sök				Rapport			
				Akl	Lkl	Hkl	Ekl	Akl	Lkl	Hkl	Ekl	Akl	Lkl	Hkl	Ekl
2000	97	36	28 %	27	25	17	9	4	6	4	3	0	2	1	1
2001	94	41	37 %	35	28	24	13	4	16	11	6	3	1	0	0
2002	112	43	32 %	36	25	17	13	5	15	10	6	2	3	0	0
2003	128	47	30 %	39	29	16	9	6	12	8	4	0	1	0	0
2004	105	47	35 %	37	28	19	15	6	17	9	5	3	8	2	1
2005	166	75	40 %	67	50	27	16	8	24	17	6	0	4	0	0
2006	125	50	32 %	40	28	16	8	11	15	11	3	0	0	0	0
2007	106	40	29 %	31	22	12	3	6	7	5	4	1	1	1	1
2008	175	45	23 %	40	15	7	2	5	9	3	0	0	0	0	0
2009	185	32	16 %	29	13	3	0	3	1	0	0	1	0	0	0
2010	157	5	3 %	4	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0

Figur 14: Statistik över antalet individer som startat i bruksprov, fördelat på registreringsår.

År	BCH
2000	5
2001	2
2002	7
2003	2
2004	1
2005	5
2006	3
2007	3
2008	0
2009	0
2010	0

Figur 15: Antal Svenska Brukschampion (SE BCH)

Målsättning

Målsättningen är att öka antalet genomförda starter i brukprov.

Strategi

Informera valpköpare om Svenska Brukshundklubbens (SBK) utbildnings- och tävlingsverksamhet.

6.4. Tjänstehundar

Nuläge

År	Regi- strerade	Tjh	% tjh
2000	97	7	7 %
2001	94	12	13 %
2002	112	0	0 %
2003	128	6	5 %
2004	105	4	4 %
2005	166	6	4 %
2006	125	10	8 %
2007	106	2	2 %
2008	175	1	1 %
2009	185	0	0 %
2010	157	0	0 %

Figur 16: Statistik över antalet individer som har tjänstehundscert, fördelat på registreringsår.

Målsättning

Målsättningen är att öka antalet certifierade tjänstehundar.

Strategi

Informera valköpare om Svenska Brukshundklubbens (SBK) utbildnings- och tjänstehundsverksamhet.

6.5. Agility

Nuläge

Då det i dagsläget enbart registreras nollade lopp i klass III går det inte att ta fram statistik för hur många kelpie som tävlar i agility. Hundar registrerade fr.o.m. år 2000 har erhållit nio agility hoppchampionat (SE AG(Hopp)CH) och åtta agility championat (SE AGCH).

Målsättning

Att SBK tillhandahåller statistik så att en målsättning kan tas fram.

Strategi

Skicka skrivelser till SBK's utskott.

6.6. Utställning

Nuläge

För att en kelpie ska kunna tävla om utställningscertifikat så ska något av följande alternativ vara uppfyllt (för att erhålla utställningschampionat, se SKK's championatbestämmelser):

- Godkänd i lägre klass vid SBK's bruksprov
- Tjänstehundscertifikat
- Godkänt vallhundsprov (SVAK)
- BSL 2.

Certifikatet delas numera ut i Bästa hanhunds- respektive Bästa tikklass.

År	Registrerade	Utställda	% utställda
2000	97	50	52 %
2001	94	56	60 %
2002	112	71	63 %
2003	128	75	59 %
2004	105	56	53 %
2005	166	97	58 %
2006	125	72	58 %
2007	106	62	58 %
2008	175	78	45 %
2009	185	65	35 %

Figur 17: Antal utställda certifikat åren 2000 - 2009.

Målsättning

Öka antalet utställda hundar.

Strategi

Informera om SVEKK's rasspecialer samt SBK's och SKK's utställningsverksamhet.

7. Appendix A: De godkända färgerna

Röd

Foto: Sofia Olsson

Svart

Foto: Sofia Olsson

Chokladbrun

Foto: Sofia Olsson

Red & Tan

Foto: Sofia Olsson

Black & Tan

Foto: Sofia Olsson

Fawn

Blå

Foto: Lee-Ann Symonds Australia